

Univers Pedagogic

pro

35 (871),
5 octombrie 2023

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

Concursul republican „Pedagogul anului”: laureații ediției 2023

Concursul republican „Pedagogul anului” și-a desemnat învingătorii. Cei mai buni profesori, învățători și educatori au fost premiați în cadrul unei ceremonii festive, organizate de Ministerul Educației și Cercetării.

La concurs au participat educatori, învățători și profesori din întreaga republică, iar din fiecare categorie au fost selectați câte trei câștigători. Pedagogii care s-au clasat pe locul I au fost premiați cu câte 50.000 de lei și li s-a conferit titlul „Pedagogul anului”. Cei de pe locul II au obținut câte 25.000 de lei și Diploma de onoare a Ministerului Educației și Cercetării, iar cei de pe locul III - câte 15.000 de lei și Diploma de onoare a Ministerului Educației și Cercetării.

Cei nouă câștigători ai concursului și nominalizările lor sunt:

Profesorul anului:

Locul I - Pavel Polișciuc, profesor de literatura universală, Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir” din mun. Bălți;

Locul II - Rodica Jăpălău, profesoară de limba și literatura română, Liceul Teoretic „Julia Hasdeu” din mun. Chișinău;

Locul III - Lilia Gănu, profesoară de geografie, Liceul Teoretic „Mihail Sadoveanu” din mun. Hâncești.

Învățătorul anului:

Locul I - Valentina Iazinschi, Liceul Teoretic „Petru Rareș” din or. Soroca;

Locul II - Diana Castraveț, Liceul Teoretic „Petre Ștefănuță” din or. Ialoveni;

Locul III - Aurel Leșcic, Școala Primară „Spiridon Vangheli” nr. 21 din mun. Bălți.

Educatorul anului:

Locul I - Dorina Tronciu, Instituția de Educație Timpurie „Poienița” din s. Malcoci, raionul Ialoveni;

Locul II - Mariana Popa, Instituția de Educație Timpurie nr. 6 „Mărțișor” din or. Sângerei;

Locul III - Elena Melnic, Instituția de Educație Timpurie nr. 197 din mun. Chișinău.

Prezentă la eveniment, Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, i-a felicitat pe participanți și le-a urat cât mai multe succese în cariera lor didactică.

„Vrem ca educația copiilor din Moldova să fie prioritate și la nivel

de instituții ale statului, și la nivel de comunități locale, dar și la nivel de fiecare familie. Vreau să ne unească misiunea noastră de a crește copii impliniți și așți să-și construiască un viitor fericit. Calitatea vieții în deceniile următoare, calitatea sistemului medical, a tuturor serviciilor statului, a justiției, a mediului înconjurător, a stării economiei, a administrației centrale și locale, inclusiv calitatea clasei politice depind de calitatea educației pe care o oferim azi. Iar voi, dragi profesori, sunteți în prima linie a acestui efort”, a punctat Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu.

Și ministrul Educației și Cercetării, Dan Perciun, a venit cu un mesaj de felicitare pentru câștigători, menționând totodată prioritățile și obiectivele Ministerului, pentru susținerea sistemului de învățământ.

„Sunt foarte multe lucruri frumoase care se întâmplă în educația din Republica Moldova datorită unor oameni minunați, care se dedică în totalitate profesiei. Astăzi îi celebrăm pe unii dintre ei, dar asta nu este suficient. Trebuie să ne învățăm să apreciem lucrurile bune, să ne mândrim cu ele, să vorbim despre ele și să-i apreciem pe cei care au rezultate și muncesc. Asta nu înseamnă să ascundem proble-

mele care există - asta înseamnă să învățăm să apreciem public oamenii de valoare și să asigurăm schimbarea nu doar prin critică, dar și prin evocarea modelelor de urmat”, a subliniat Dan Perciun.

„Dumneavoastră, dragi pedagogi, sunteți cei datorită cărora copiii noștri, tinerii, dar și noi, adulții, care vă privim ca pe modele de urmat, putem avea o mentalitate

orientată spre creștere și dezvoltare continuă. O mentalitate care să ne ajute în a obține succesul personal, orice ar însemna asta pentru fiecare dintre noi. O mentalitate care să ne ajute în a obține succesul nostru comun - a se citi „a construi împreună viitorul nostru european”, a spus Liliana Nicolaescu-Onofrei, președinta comisiei parlamentare Cultură, Educație, Cercetare, Tineret, Sport și Mass-media.

Evenimentul a culminat cu un concert festiv susținut de Orchestra Națională de Tineret a Moldovei, căreia i s-au alăturat soliștii Cătălin Josan, Ana Cernicova, Radu Dolgan, Constantin Moscovici, Felicia Dunaf și Ștefan Albu. De asemenea, spectatorii s-au bucurat de piese îndrăgite de toată lumea, interpretate de copiii din corul „Lia Ciocărlia” de la ARTICO și solistele corului „Cantabile” de la ASEM.

Concursul „Pedagogul anului” este organizat, începând cu anul 2006, cu scopul de a motiva cadrele didactice să tindă spre excelență și să devină exemple demne de urmat pentru discipolii lor, totodată sporind prestigiul profesiei de pedagog. În acest an, la etapa republicană a concursului au participat 55 de cadre didactice din întreaga țară.

Mesaj de felicitare

Dragi profesori, învățători, educatori, cadre de conducere din sfera educației, veterani ai muncii pedagogice din Republica Moldova,

Cu ocazia acestei sărbători deosebite - Ziua Internațională a Profesorului - Vă aducem cele mai sincere felicitări, urări de bine, sănătate și împliniri în plan profesional și personal.

Sunteți unici și speciali, pentru că fiecare dintre noi a început lecția vieții sub îndrumarea Dumneavoastră, pentru că truda și sacrificiul de care dați dovadă zi de zi stau la temelia realizărilor noastre în toate sferle de activitate - economică, socială, culturală.

Vă admirăm și Vă suntem recunoscători pentru profesionalismul și dedicația Dvs., pentru faptul că oferiți tinerei generații modele demne de urmat, trăindu-vă viața cu onoare și demnitate.

Într-o lume în continuă schimbare, plină de provocări, Vă dorim entuziasm și optimism, inspirație și

creativitate, iar activitatea pe care o desfășurați să Vă aducă doar satisfacții și împliniri. În același timp, munca Dvs. să fie răsplătită nu doar cu recunoștința întregii societăți, ci și în plan material - pe măsura eforturilor pe care le depuneți.

Să ne trăiți mulți ani fericiți și îmbelșugați, bucurându-vă de roadele muncii Dvs. nobile și regăsindu-vă sănătoși alături de familia și de oamenii dragi!

INSTRUIRI GRATUITE PENTRU CADRELE DIDACTICE

Peste 2500 de cadre didactice din 50 de instituții de învățământ din țară vor beneficia de formări gratuite în cadrul programului-pilot „Investim în profesori”, lansat de Ministerul Educației și Cercetării. Programul de formare continuă se va desfășura în instituțiile de învățământ selectate, în perioada noiembrie - decembrie 2023. În acest scop, de la Bugetul de stat au fost alocate 6 milioane de lei.

„Calitatea predării la clasă depinde de competențele și cunoștințele cadrelor didactice. Prin acest proiect-pilot ne propunem să regândim procesul de formare continuă, de instruire a cadrelor didactice. Trăim într-o lume în continuă schimbare, generațiile de copii au noi necesități, profesorii se confruntă cu noi provocări, grație cărui fapt instruirea, formarea continuă este extrem de importantă pentru a-i pregăti să răspundă acestor provocări”, a menționat ministrul Dan Perciun în cadrul unei conferințe de presă.

Potrivit ministrului, proiectul vine cu o abordare diferită față de cea care a existat până acum. „Vom selecta instituții de învățământ și nu cadre didactice. Se va merge în instituția de învățământ cu un program de formare, formatorul va veni în clasă, la cadrul didactic și nu invers. Se va lucra nu cu un profesor izolat, dar cu întreaga comunitate școlară, în așa fel încât acele noi competențe, aptitudini, noi

cunoștințe să fie cu adevărat implementate în instituție și susținute acele noi abordări de întreg colectivul pedagogic, ca să vedem în final o transformare a instituției de învățământ, o schimbare la nivelul culturii organizaționale”, a mai spus Dan Perciun.

Tematicile formărilor au fost selectate în colaborare cu cadrele didactice, astfel ca să răspundă necesităților acestora. Astfel, vor fi abordate subiecte precum inteligența emoțională; starea de bine a cadrelor didactice; cultura organizațională în cadrul instituției; comunicarea eficientă cu elevii; adaptarea la diversitate a elevilor, construirea încrederii și respectului în cadrul instituțiilor de învățământ etc. Unul dintre module va fi dedicat relației dintre cadrele didactice și părinți, inclusiv comunicarea eficientă, stabilirea unor parteneriate bazate pe respect, implicarea familiei în viața instituției de învățământ. Totodată, va fi abordat pe larg și subiectul educației incluzive.

Programul include 75 de ore de contact direct cu formatorii, 100 de ore de studiu individual, 35 de ore de follow-up și până la 90 de ore de mentorat și consiliere pentru fiecare instituție de învățământ.

După o evaluare a programului, acesta ar putea fi extins, urmând ca în anul viitor să fie implementat într-un număr mai mare de instituții de învățământ.

Pentru înscrieri în Program, reprezentanții instituției sunt invitați să completeze formularul <http://bit.ly/programul-national-investim-in-profesori>

Termen de depunere a proiectului (completarea formularului) este 10 octombrie 2023, ora 13:00.

Managementul stresului, în vizorul Departamentului Educația Adulților și Dezvoltare Personală

Un atelier tematic cu genericul „Managementul stresului” s-a desfășurat în format online pe 29 septembrie curent. Evenimentul a fost gestionat de formatorul și psihoterapeutul Inga Platon, dr., lect.univ., făcând parte din șirul modulelor tematice de formare continuă gratuite, organizate de Departamentul Educația Adulților și Dezvoltare Personală, din cadrul Centrului de Formare Continuă și Leadership al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”.

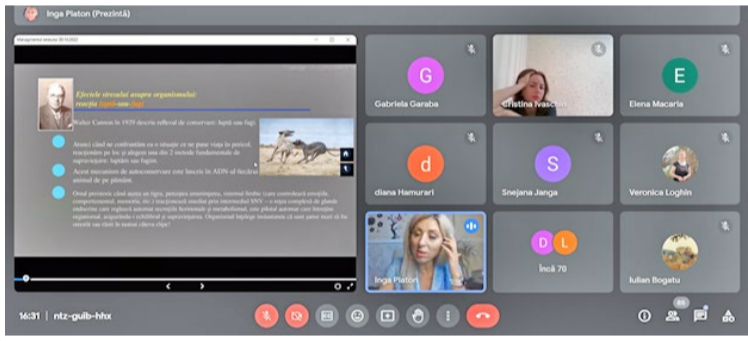
Atelierul s-a axat pe partea teoretică a tematicii abordate, cea practică urmând să fie experimentată în data de 5 octombrie a.c., de asemenea în cadrul unei întruniri online. De remarcat că Programul „Managementul stresului” este unul de dezvoltare personală, fiind adresat specialiștilor, dar și doritorilor de a-și îmbunătăți calitatea vieții, prin gestionarea eficientă a problemelor generate de anxietate și alte provocări de acest gen, precum și prin aplicarea unor metode și tehnici de diminuare a stresului.

Astfel, în cadrul workshopului au fost analizate o serie de strategii utile legate de atenuarea epuizării nervoase, precum și de însușirea unor mijloace de prevenire a factorilor de stres. De asemenea, partea teoretică a cuprins studiarea unor cauze și efecte în domeniu, o atenție aparte fiind acordată identificării formei și nivelului propriu de stres, în vederea depășirii riscurilor ce țin de această sferă.

După care participanții au avut ocazia să ia cunoștință de necesitatea parcurgerii unor pași pentru a-și asigura o viață de calitate: a cunoaște însemnele stresului și a depăși formele acestuia, a învinge epuizarea profesională etc.

În continuare s-a discutat despre efectele stresului asupra organismului prin prisma concepției elaborate în 1929 de fiziologul american Walter Cannon, numite succint *reacția „luptă sau fugi”*. Pe final, întru evitarea unor consecințe malade pentru organism ca urmare a stresului, s-a vorbit despre importanța unor exerciții de reflecție și de dezvoltare a nivelului conștiinței, cu sublinierea rolului igienei mintale și a stării afective.

Iulian BOGATU

CFCL a participat la expoziția „Spațiul Educațional European”

Centrul de Formare Continuă și Leadership și-a prezentat serviciile și variata gamă a programelor de formare continuă la expoziția tematică cu genericul „Spațiul Educațional European”, organizată în cadrul evenimentului festiv Gala Laureatilor Pedagogul Anului, în incinta Complexului multifuncțional „Chișinău Arena”.

Evenimentul a facilitat interacțiunea formatorilor cu circa 4500 de educatori, învățători, profesori, lideri și profesioniști interesați să își îmbunătățească competențele și să-și extindă orizonturile profesionale. Astfel, echipa CFCL s-a angajat să promoveze învățarea continuă, dezvoltarea profesională și personală, ca instrumente esențiale pentru avansarea în carieră și în atingerea obiectivelor personale.

Vizitatorii standului CFCL au venit cu mesaje de susținere, dar și cu propuneri de colaborare pentru viitorul apropiat. Fiecare a fost răsplătit cu un mesaj motivațional, care le-a adus pe față zâmbetul.

La eveniment au participat: președintele RM, Maia Sandu, Lili-ana Nicolaescu-Onofrei, președinta

comisiei parlamentare Cultură, Educație, Cercetare, Tineret, Sport și Mass-media, Dan Perciun, mi-

nistrul Educației, Valentina Chicu, consilier în domeniul educației și cercetării, reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării, cadre didactice și manageriale, angajați din sistemul educațional din toate raioanele țării, parteneri de dezvoltare și alți oaspeți de onoare.

UPSC a lansat 7 volume din colecția „O predare mai bună pentru un viitor mai bun”

Clasa Viitorului a găzduit peste 150 de persoane - studenți, profesori universitari, cadre didactice, mentori, experți în educație etc. - prezenți fizic și online, la evenimentul de lansare a colecției „O predare mai bună pentru un viitor mai bun”, resurse educaționale de valoare, menite să transforme modul în care educația este predată și percepută în era modernă.

Acest traseu al promovării calității în educație a fost susținut și de doamna rector, Alexandra Barbăneagră, dr., conf. univ.; partenerii elvețieni: Corinna Borer, Dr. Pro-

ject Manager IPE-PHZH; Wiltrud Weidinger, prof. dr., șefa Centrului de Predare și Învățare Transculturală, Universitatea Pedagogică din Zurich; Rolf Gollob, dr., conf.univ., Universitatea Pedagogică din Zurich; Marin Dolință, coordonator național al proiectului „O predare mai bună pentru un viitor mai bun”, partenerii proiectului din Armenia, Georgia și întreaga comunitate

educațională a UPS „Ion Creangă”.

Manualele elaborate de Departamentul de Proiecte Internaționale în Educație din cadrul Universității Pedagogice din Zurich au fost adaptate la contextul local din Republica Moldova și au ca scop promovarea calității, eficienței, autenticității procesului instructiv-educativ, dar și facilitarea procesului de pregătire a viitorilor pedagogi.

Echipa proiectului *O predare mai bună pentru un viitor mai bun* (faza a II-a), compusă din experți naționali, colaboratori ai UPS „Ion Creangă” din Chișinău:

Angela Teleman, dr., conf.univ., șefa Departamentului Educație Timpurie și Învățământ Primar al Centrului de Formare Continuă și Leadership; Tatiana Dubineanschi, dr., conf.univ., Facultatea de Științe ale Educației; Tatiana Verdeș, dr., conf.univ., șefa Departamentului Educația Adulților și Dezvoltare Personală al Centrului de Formare Continuă și Leadership, a prezentat dedicat și pasionat volumele „O predare mai bună pentru un viitor mai bun” prin prisma CALITĂȚII, valorificând instrumentalul propus în:

1. *Predare pur și simplu bună;*
2. *Învățare pur și simplu bună;*
3. *Predare și învățare în învățământul superior;*
4. *Experți pentru învățarea în practică;*
5. *Cum facem învățarea vizibilă;*
6. *Strategii de învățare;*
7. *Școală de calitate - educație de calitate.*

În același context, au fost prezentate rezultatele studiului de identificare a nevoilor de formare a grupurilor-țintă din cadrul proiectului și potențialele unități de conținut pentru atelierile de formare/dezvoltare profesională.

Pe tot parcursul evenimentului a fost prezent entuziasmul descoperirii și inovării în educație. Așteptăm cu nerăbdare și alte activități din cadrul proiectului.

Daniela Munca-Aftenev:

„Utilizarea doar a manualelor tipărite sau invers, trecerea 100% la predarea online, sunt două extreme care pot fi împăcate și combinate cu succes”

Criza provocată de pandemia de Covid-19 a rămas în urmă, iar noi sperăm că aceasta va rămâne doar o amintire. Pentru mulți profesori această perioadă a fost o provocare, atunci când trebuia de continuat procesul educațional la distanță, folosind tehnologiile moderne. Acest fapt a determinat lumea întreagă să-și reconfigureze practicile educaționale. Astfel, pedagogii s-au văzut nevoiți să renunțe la interacțiunea „față în față” și să se transfere în mediul online. În scopul facilitării demersului educațional au fost create grupuri de experți care, prin diverse instrumente, au creat o adevărată „comoară” utilă și în perioada de după criză, și anume Biblioteca digitală „Educație online” www.educatieonline.md, care nu doar oferă peste 8000

de lecții video și peste 50.000 de activități interactive www.educatieinteractiva.md la disciplinele de bază pentru clasele a I-i – a XII-a în limbile română și rusă, dar găzduiește și cel mai mare proiect de parteneriat transfrontalier „Educație online fără hotare”, la care au participat peste 6500 de cadre didactice din Republica Moldova, România și din diasporă.

Daniela Munca-Aftenev, șefa adjunctă a Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului Municipal Chișinău, a coordonat proiectul la nivel municipal. Pe Doina sa, fiind în epicentrul schimbărilor, ne-am propus să o provocăm la o discuție despre digitalizarea educației.

– În perioada de criză, predarea-învățarea s-a mutat preponderent în mediul online, iar provocările cu care s-au confruntat școlile din țară au fost legate, în mare măsură, de competențele digitale. Acum, când criza a trecut, trebuie oare să se insiste atât de mult pe digitalizarea școlii?

– Este adevărat că pe parcursul perioadei de pandemie digitalul a fost o soluție temporară și un colac de salvare pentru a nu rămâne complet izolați din cauza restricțiilor impuse de Covid. Noi, cei din învățământul general, am învățat niște lecții extrem de valoroase din această experiență, iar acum, când am revenit în sălile de clasă, vom continua să dezvoltăm competențele digitale pentru ca tot ce ține de online să ne ajute să ne atingem obiectivele stabilite la început de fiecare an școlar. Economia țării noastre se bazează pe livrarea de servicii, iar domeniul IT și-a meritat un loc de cinste pe piața muncii, pentru că atrage tinerii, oferă numeroase locuri de muncă, salarii competitive și, cel mai important, ne ajută să ținem pasul cu cele mai recente inovații digitale la nivel global. Avem e-școală, e-grădiniță, e-management, ne achităm impozitele online, facem rezervări și shopping online, ne informăm din postările de pe rețelele de socializare, deci digitalul este o parte importantă a vieții noastre de zi cu zi. Școala joacă un rol extrem de important – noi suntem cei care putem crea interes pentru carierele din sectorul IT, care putem dezvolta competențele necesare pentru ca tinerii noștri să-și găsească un loc de muncă bine plătit în Republica Moldova, ne asigurăm că tradiționalul și digitalul pășesc umăr la umăr pentru un viitor promițător.

– Din experiența trăită, care sunt efectele pozitive aduse de digitalizare?

– Digitalizarea a creat condiții noi pentru dezvoltarea multor competențe-cheie ale secolului XXI. Datorită rețelelor de socializare, am devenit mai creativi; datorită serviciilor online, am economisit timpul personal; datorită studiilor la distanță, am putut beneficia de instruire oferite de școli și universități din străinătate; datorită instrumentelor TIC, am putut colabora cu semenii din orice colț

al lumii. Astăzi putem vizita Luvrul datorită tururilor virtuale, putem fi angajați la o companie dintr-o altă țară online, putem crea designul viitorului apartament sau casă cu ajutorul softurilor 3D. Putem citi cărți online fără să le procurăm, putem accesa orice cercetare disponibilă în format virtual, putem cumpăra și vinde lucruri și servicii la distanță etc... lista de beneficii este extrem de lungă!

– Cum schimbă digitalizarea procesul de învățare și evaluare a elevilor?

– Scopul învățământului general trebuie să fie integrarea cu succes a resurselor și instrumentelor TIC în procesul tradițional de predare-învățare-evaluare. Un cadru didactic abil are la îndemână o multitudine de platforme web care pot diversifica experiența elevilor. Un manual tradițional poate fi îmbogățit cu activități interactive, o lecție tradițională poate fi îmbunătățită cu ajutorul resurselor digitale, o temă pentru acasă poate fi mai motivantă pentru elev dacă presupune și sarcini desfășurate nemijlocit în mediul online. Există numeroase proiecte care au drept scop crearea conținuturilor educaționale digitale de calitate – cu toții am auzit despre Google Books, Coursera, Khan Academy, platforme sigure, cu acces gratuit pentru copii și părinți.

– Care sunt instrumentele pe care le utilizează pedagogii în predare, pentru a contribui benefic la digitalizarea școlii?

– Vreau să vă prezint un instrument nou pe care Direcția Generală Educație, Tineret și Sport l-a creat în colaborare cu PNUD Moldova.

Biblioteca digitală www.educatieonline.md include peste 8000 de lecții video, dar ne-am dorit foarte mult ca acest conținut video să nu fie unul static, utilizat doar pentru vizionare. De aceea, am creat o platformă suplimentară – www.educatieinteractiva.md, care permite cadrelor didactice să-și creeze propriul conținut digital, interactiv, care oferă elevilor feedback instantaneu. Astfel, fiecare profesor poate transforma procesul de predare-învățare-evaluare într-o experiență de dezvoltare a gândirii critice, centrată pe nevoile elevului. Datorită acestei platforme, fiecare elev poate să-și testeze cunoștințele, să exerseze în propriul ritm și să însușească materialul predat într-un mod interactiv și distractiv, iar fiecare părinte poate deveni un partener de încredere al școlii, exersând împreună cu copilul său materialul predat în clasă, acasă, în sânul familiei, într-un mediu lipsit de presiuni și constrângeri.

Platforma oferă câteva funcții utile:

Funcția **Creează activități**: <https://educatieinteractiva.md/create>

Funcția **Planificator**: <https://educatieinteractiva.md/dashboard/planificator>

Funcția **Căutare bibliotecă RED**: <https://educatieinteractiva.md/search>

Funcția **Fișe interactive**: <https://educatieinteractiva.md/fise-interactive>

Fie că aveți nevoie de activități interactive pentru recapitulare, exersare sau consolidare, de teste creative pentru evaluarea formativă și sumativă sau de jocuri distractive pentru a capta atenția elevilor la început sau

la final de lecție, www.educatieinteractiva.md este ajutorul Dvs. de încredere! Acestea pot fi utilizate în sala de clasă, în activități frontale, individuale sau de grup, dar și acasă, de către elevi și părinți, cu scopul de a exersa și consolida materialul studiat la școală. 20 de tipuri de exerciții interactive pentru orice disciplină, arie curriculară și clasă, jocul „Vrei să Fii Miliardar” și „Cursa de cai”, „Roata Norocului”, „Edupoli”, „Jeopardy”, opțiunea Test Sumativ – toate pot fi utilizate gratuit, în baza unui cont pe care îl puteți crea în doar câteva minute! Interfața este intuitivă, ușor de utilizat, fiecare activitate fiind însoțită de un scurt tutorial video cu explicații suplimentare.

– De ce acțiuni este nevoie ca fiecare cadru didactic să accepte schimbarea și să contribuie la crearea unui mediu educațional atractiv pentru elev?

– Cea mai mare dificultate pentru profesori a fost faptul că într-un timp extrem de restrâns au fost nevoiți nu doar să studieze cum funcționează platformele educaționale online, dar și să le utilizeze eficient în procesul de predare. Bineînțeles, acest lucru nu a fost posibil, pentru că este nevoie de foarte mult timp pentru a testa o metodă de predare și a o ajusta la nevoile elevilor. Evident, în doar câteva săptămâni un cadru didactic nu poate deveni expert în predarea la distanță, nu este corect să avem astfel de așteptări de la dascălii noștri. Eu personal am un respect profund pentru acei profesori care au făcut imposibilul, adică s-au adaptat foarte rapid la predarea la distanță și au reușit în multe feluri creative să continue procesul de predare, fie că au utilizat doar Zoom sau Google Meet pentru a se conecta cu elevii, fie că și-au creat propriile conținuturi digitale cu Google Slides, Genny, LearningApps, WordWall etc.

Orice inovație necesită timp pentru implementare și adaptare treptată – școlile trebuie să-și dozeze cabinetele cu tehnică și acces la internet, nu trebuie să uităm că această tehnică are nevoie de softuri specializate, iar instruirea cadrelor didactice trebuie să combine atât partea teoretică, cât și cea practică. Am vizitat numeroase instituții care au table interactive, dar care nu sunt conectate la internet, care au ecrane LED, dar nu au softuri educaționale instalate pe calculatorul profesorului, care au echipament pentru robotică, dar nu au instruit profesorii cum să-l utilizeze. Procesul de digitalizare trebuie desfășurat pas cu pas, conform unui plan complex, care pune la dispoziția cadrelor didactice și echipament, și softuri educaționale, și instruire, și mentorat, și dezvoltare profesională, și partea practică de testare și implementare.

– La un moment dat se vehicula că evaluările online prezintă rezultate camuflante. Care este atitudinea Dvs. față de faptul că unele țări renunță parțial la evaluări sau le introduc mai târziu în viața elevilor?

– Când mă întrebă colegii ce

este digitalul ca instrument de predare, eu le explic că îl asociez cu un tablou. Digitalul este rama, deci are un scop de susținere și fixare a pânzei. Ramele pot fi frumoase, atrăgătoare, pot aduce valoare adăugată tabloului. Cu toate acestea, ceea ce contează este tabloul în sine, ceea ce pictorul a pus pe pânză. Cât de strălucitoare și fascinantă ar fi rama, dacă nu oferim și conținut, acel tablou nu va fi unul valoros.

Evaluarea ca proces, fie că este una tradițională sau digitală, are propriile reguli, care trebuie respectate. Dacă nu desfășurăm corect evaluarea, ea nu va fi una eficientă, nici cea tradițională, nici cea în format online. Dacă nu vom elabora sarcini creative, bazate pe gândire critică, elevul ar putea copia, învăța pe de rost sau ghici – fie că face testul pe foaie sau în fața calculatorului. Testele digitale internaționale, cum sunt TOEFL, Cambridge, IELTS, GMAT sau DALE, și-au demonstrat eficiența nu pentru că sunt desfășurate în format digital, dar pentru că au fost elaborate corect ca și conținut și tipuri de itemi, care nu lasă loc pentru ghicire sau trișare. Evident că unele țări au studiat rezultatele elevilor și au ajuns la concluzia că acestea nu au fost cele așteptate, iar evaluarea nu a fost una obiectivă, motiv pentru care au renunțat la formele de desfășurare în cauză.

Este foarte important, atunci când venim cu o inovație în educație, să o testăm, să o evaluăm, să tragem concluzii și să venim cu soluții. Trebuie să punem accent pe calitate și obiectivitate, indiferent dacă desfășurăm un test în mod tradițional, pe hârtie, sau cu ajutorul unui soft digital.

– În unele țări există și practica studiului individual. Poate fi ea oare o alternativă în cazul viitoarelor crize?

– Studiile la distanță și studiul individual funcționează bine la adulții care au deja deprinderi de învățare bine stabilite, care își pot gestiona corect timpul și resursele cognitive. Elevii și copiii au nevoie de mai multă ghidare, deci profesorul nu va dispărea, chiar dacă tehnologiile informaționale moderne vor fi extrem de avansate.

– Incluziunea elevilor cu CES rămâne un subiect destul de sensibil pentru întreaga comunitate educațională. Există oare puncte pozitive, consemnate de digitalizare, în vederea facilitării acestui proces?

– Incluziunea elevilor cu CES presupune, mai întâi de toate, ajustarea materialelor didactice la nevoile fiecărui copil în parte, fie că vorbim despre copii talentați, care au nevoie de sarcini mai complexe, fie că vorbim de copii autiști care, din contra, au nevoie de sarcini simplificate. Bineînțeles că instrumentele digitale ne pot fi de mare folos!

(Continuare în pag. 4)

Eduard PUI, la 30 de ani de activitate rodnică

Eduard Anatolie Pui reprezintă o imagine de marcă a sportului universitar în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, fiind un kickboxer de succes. În același timp, are calități remarcabile de pedagog, din 1993 activând în calitate de cadru didactico-științific universitar al Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI.

Aspirațiile dumnealui de sportiv și om de știință merg mână în mână. S-a născut pe 15 octombrie 1970, în satul Sevirova, Florești. În anul 1992, a absolvit Institutul Național de Educație Fizică și Sport, iar în 2001 – Academia de poliție, obținând în cadrul acestei instituții din subordinea MAI titlul de master în drept (2004). Între timp, se

învrednicește și de titlul de Antrenor Emerit al Republicii Moldova (1998), precum și de cel științifico-didactic - de conferențiar universitar (2006).

Grație calităților manifestate pe parcursul activității sale, s-a învrednicit de nenumărate ori de distincții departamentale și instituționale. Fiind o persoană echilibrată și ambițioasă, practica sportul de performanță și participa la numeroase competiții. Succesele obținute atât pe plan pedagogico-științific,

cât și pe tărâm athletic se datorează muncii asidue, perseverenței și caracterului său de neclintit.

În calitate de antrenor și pedagog, a educat discipoli cu reușite deosebite pe plan internațional, care au cucerit locuri premiate la Cupele Mondiale de Kickboxing, desfășurate în Ungaria (Debrecen 1999, Szeged 2000, Budapesta 2002), precum și la turnee internaționale din Ucraina (Yalta 1999 și 2000, Bahcisarai 2004 și 2005), Austria (Innsbruck 2014 și 2016), Turcia (Belek 2014).

Aflându-se în exercițiul funcției, a dat dovadă de spirit creativ, inițiativă și capacități organizatorice exemplare, bucurându-se de autoritate printre colegi, subalterni și studenți. Încetîndu-lucrează intens asupra ridicării propriului nivel profesional.

Pe parcursul activității sale, timp de 30 de ani, comisarul-șef Eduard Anatolie Pui, conferențiar universitar la Catedra de pregătire fizică

și autoapărare a Facultății Drept, Administrație, Ordine și Securitate Publică a Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, a dat dovadă de atitudine conștiincioasă în ceea ce ține de îndeplinirea atribuțiilor funcționale, a obținut rezultate înalte în domeniul sportului, desfășurând o activitate prodigioasă și în domeniul pedagogico-științific.

Reporter UPP

Daniela Munca-Aftenev:

„Utilizarea doar a manualelor tipărite sau invers, trecerea 100% la predarea online, sunt două extreme care pot fi împăcate și combinate cu succes”

(Continuare din pag. 3)

De exemplu, când predăm limbi străine, există platforme care redau același text sau explică același subiect pe nivele de dificultate diferite. Astfel, profesorul poate preda aceeași temă, dar poate utiliza explicațiile mai simple pentru copii care necesită mai mult timp pentru a înțelege, și invers, versiunile mai dificile pentru copii care sunt cu un nivel lingvistic mai înalt. La aceeași lecție și temă cadrul didactic va putea lucra concomitent cu elevii care sunt la nivelul B1 și cu

elevii care sunt la A2, de exemplu. Dacă revenim la platforma www.educatieinteractiva.md, aceasta permite cadrelor didactice să creeze propriul conținut digital interactiv pentru fiecare elev în parte. Un exercițiu din manualul tipărit, care este unul pentru toți elevii din clasă, poate fi elaborat în mai multe versiuni digitale, cu grad de dificultate diferit, astfel ajutând cadrul didactic să diferențieze procesul de predare, în conformitate cu nevoile elevilor.

– Fiind autoare de ghiduri, caiete de teste etc., nu credeți că

digitalizarea școlii va diminua importanța cărții?

– Pentru mine, digitalizarea înseamnă, mai întâi de toate, îmbunătățirea și diversificarea conținuturilor predate în manual, deci, tradiționalul și online-ul lucrează împreună, într-o singură echipă. Conținutul predat este același, doar modalitățile de lucru diferă – fie că lucrăm pe un caiet tipărit pe hârtie, fie că îndeplinim aceleași exerciții, dar în format digital. De exemplu, sunt coautoarea noilor manuale la Limba engleză, clasele a VIII-a și a XI-a, ediția 2023. Imediat cum au fost tipărite manualele, am creat și versiunea digitală interactivă a acestora, utilizând <https://educatieinteractiva.md/fise-interactive>, fără să intervenim în conținutul care a fost aprobat de Ministerul Educației și Cercetării. Astfel, profesorii de limba engleză vor putea alege exerciții din manual, îndeplinite în mod

tradițional, pe tablă, în caiet, pe fișe tipărite, dar și versiuni digitale ale aceluiași exerciții, pe care le vor utiliza frontal, la tabla interactivă sau proiectate pe tablă cu ajutorul proiecteurului.

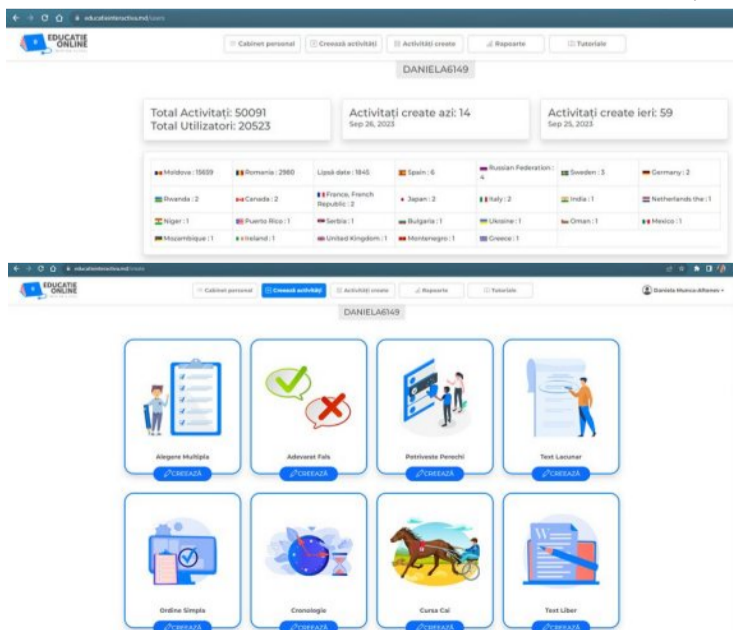
Unele exerciții vor fi utilizate în clasă, iar altele, în format digital, pot fi expediate elevilor sub forma unor linkuri pentru exercers acasă, inclusiv fiind ghidați de părinți. Avantajul digitalului este că elevii primesc feedback instantaneu, sub forma unui certificat cu scorul obținut la final de fiecare exercițiu, deci acest lucru îl face pe elev mai interesat și mai motivat să învețe. De asemenea, digitalul ne vine în ajutor atunci când copiii nu au manualul imprimat în față, când obosesc sau se plictisesc – inserarea unui joculeț interactiv printre activitățile tradiționale va aduce, cu siguranță, o doză de energie pozitivă în sala de clasă. Totul depinde de măiestria cadrului didactic – cât de bine va ști cum, cât de des și cât de mult digital să combine cu tradiționalul. Utilizarea doar a manualelor tipărite sau invers, trecerea 100% la predarea online, sunt două extreme care pot fi împăcate și combinate cu succes!

– Cine au fost pedagogii receptivi, care au înregistrat rezultate frumoase?

– Vreau să-i menționez pe toți cei peste 500 <http://www.educatieonline.md/Teachers> de cadre didactice care au filmat lecțiile din Biblioteca digitală www.educatieonline.md în perioada pandemiei, într-un timp record, dar și pe cei peste 20.000, care au creat circa 50.000 de activități interactive pe www.educatieinteractiva.md pentru disciplinele de bază, de la treapta preșcolară la liceu, gimnaziu și colegiu. Ei sunt curajoși care pun umărul la digitalizarea corectă și eficientă a procesului educațional, care aduc inovația în sălile de clasă și care nu se dau bătuti în fața provocărilor erei digitale. Cu astfel de profesori, școala din Republica Moldova are trecut, prezent și viitor, iar tradiționalul și digitalul colaborează frumos într-un tangu educațional inovator.

– Vă mulțumim, dnă Daniela Munca-Aftenev, pentru activitatea asiduă și contribuția fundamentală la dezvoltarea învățământului online în Republica Moldova. Apreciam tot ceea ce faceți și vă urăm mult succes Dvs. și echipei pe care o conduceți!

Au intervievat:
Oxana PaRĂȘCIUC,
Silvia ȚURCAN

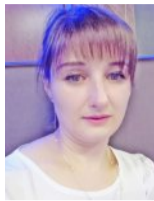

50 de ani de excelență academică

Ghenadie FRECĂUȚANU,
director adjunct,
grad managerial doi,
grad didactic superior

Marcela MORARI,
profesoară de limba și literatura
română și limba și literatura
franceză, grad didactic doi

Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni

Cinci decenii de transformare, sustenabilitate și excelență marchează imaginea de astăzi a **Instituției Publice Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni**.

Povestea a început în anul 1973, când a fost organizat Sovhozul Tehnic de Zootehnie din Brătușeni, având ca scop pregătirea specialiștilor cu studii medii speciale pentru sectorul zootehnic. Următoarele decenii au fost caracterizate prin expansiune. Astfel, în 1992 este fondat Colegiul, iar în 2004 se reorganizează în instituție de învățământ mediu de specialitate și din 2016 își modifică denumirea în **Instituția Publică Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni**.

În cei 50 de ani de la fondare instituția a format peste 12.000 de specialiști pentru piața muncii.

Fiind o instituție de învățământ profesional tehnic postsecundar, este firesc să accentuăm importanța regională a Colegiului:

- Așezarea geografică este una deosebită, instituția fiind poziționată în una din cele mai pitorești localități ale zonei de nord a Republicii Moldova;
- Structura organizatorică include două subdiviziuni: cea didactică și cea de producere, care își desfășoară activitatea în condiții de autofinanțare și asigură instruirea practică a elevilor în condiții de producere și efectuare a lucrului experimental și de cercetare;
- Asigură studii la cinci programe de formare profesională: Medicină veterinară, Achiziții publice, Merceologie, Planificarea și administrarea

Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni este în continuă dezvoltare și se poate mândri cu:

- 2 blocuri de studii cu 17 cabinete și laboratoare (suprafața de 6170 m²);
- cazangerie pe gaz natural;
- biblioteca cu un fond de 91.602 cărți, numărul de titluri de carte - 14.132;
- sală de lectură cu 100 locuri, dotată cu 7 calculatoare, conectate la internet;
- laborator multifuncțional performant;
- sală de sport (suprafața de 1012 m²), asigurată cu inventar sportiv și un stadion de 650 m²;
- cantină de 779 m² cu 280 locuri, care este utilizată parțial, și bufet de 20 locuri;
- un cămin renovat și dotat, în care locuiesc 200 de elevi;
- punct medical pentru 11 locuri;
- stațiune didactico-experimentală cu suprafața de 419 ha;
- depozit (capacitatea de 1000 t);
- echipamente, utilaje și mecanisme;
- brigadă de tractoare și mașini agricole;
- clinică veterinară „Primvetfarm”.

Rezultatele instituției se datorează unei echipe de conducere și de angajați dedicați care, în vremuri bune și în vremuri dificile, și-au îndeplinit misiunea

Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni este acreditat de ultimă oră și oferă atractivitate pe piața muncii.

Medicina veterinară este o specialitate care datează din 1992 și vizează formarea la viitorii felceri veterinari a competențelor de efectuare a activităților zooigienice, curativ-profilactice și sanitar-veterinare, participarea la diagnosticul și tratarea bolilor la animale, participarea la efectuarea expertizei sanitar-veterinare a produselor și materiei prime de origine animală, în conformitate cu legislația în vigoare.

Merceologia, specialitate fondată în 2007, pregătește elevii pentru activitatea de codificare, expertiză și comercializare a produselor. Specialistul în merceologie trebuie să poseze o pregătire teoretică și practică, pentru a activa ca organizator și executor al activităților menționate, întocmirea, înregistrarea și păstrarea documentației corespunzătoare fiecărei activități.

Planificarea și administrarea afacerilor a fost introdusă în anul de studii 2016-2017. Misiunea domeniului este de a pregăti specialiști pentru activități ce țin de inițierea unei afaceri proprii și gestionarea acesteia în cadrul Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, precum și conducerea unor subdiviziuni din cadrul organizațiilor.

Siguranța produselor agroalimentare este cea mai nouă specialitate în Colegiu, datând din 2021. Este programul care formează tehnicieni în siguranța alimentelor, care vor activa în toate ramurile industriei alimentare, fiind responsabili de verificarea și controlul produselor agroalimentare pe întregul lanț alimentară.

În scopul formării unor specialiști de calitate, profesorii desfășoară activități instructiv-educative, prin utilizarea pe larg a diverselor platforme și metode moderne de aplicare a instrumentelor TIC.

Instruirea practică se organizează în cabinetele și laboratoarele didactice renovate, în clinica veterinară, în laboratorul multifuncțional, înzestrate cu

activități extradidactice, activității cercurilor artistice și sportive, astfel elevii participă la concursuri și spartachiade la nivel instituțional, regional, dar și republican.

Colaborările internaționale sunt un pilon important pentru imaginea și prosperitatea instituției. Din anul 2005, **IP Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni** se bucură de o conlucrare fructuoasă cu Liceul Agricol Magnac-Bellac, regiunea Limoges din Franța.

Convenția de îngemănare, semnată între instituții, le-a permis profesorilor și elevilor să-și dezvolte competențele interculturale, prin excursii la Paris cu

vizitarea locurilor memorabile și comunicarea cu familiile franceze. Schimbul de experiență profesională a avut loc la ferme, pășuni, clinici și farmacii veterinare, abatoare etc.

Calitatea activității școlare este validată de rezultatele obținute de-a lungul anilor, prin performanțele elevilor la absolvire, olimpiade, concursurile zonale și republicane, admitere în instituții de învățământ superior, competență la locul de muncă.

Ne propunem să le asigurăm tinerilor o educație de calitate, o dezvoltare intelectuală, socială și profesională adecvată, în vederea adaptării sociale și economice a adolescenților de azi, viitori cetățeni activi, conștienți de propria valoare și competitivi pe piața forței de muncă locală și europeană.

Una din perspectivele-țintă spre care aspiră la moment **IP Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni** este stabilirea unei corelații educaționale și a unui parteneriat de colaborare de succes cu Liceul Tehnologic Agricol „M. Kogălniceanu” din Iași.

Realizând o retrospectivă a anilor ce s-au scurs de la înființare, s-ar părea că nu este o vârstă atât de avansată, dar în această jumătate de secol Colegiul a devenit o alma-mater pentru cei douăsprezece mii de absolvenți, care au ajuns oameni de afaceri, întreprinzători, investitori, profesori ș.a.m.d.

Astăzi ne mândrim cu asemenea absolvenți, precum: Iurie Scripcnic - secretar de Stat al MAIA al Republicii Moldova; Ion Toma - vicedirector ANSA; Sergiu Procopi - secția Sănătatea animală; Andrei Cada - secția Analiza riscurilor și coordonarea laboratoarelor; Veaceslav Mareșchi - director SRL „Echipa Bravo”; Andrei Prișechin - director SRL „Zoo-Doctor”; Andrei Mandric - director ÎI „Marina Mandric”; Maxim Vîhrist - director SRL „Diva Vet-Service”; Ion Prișejniuc Ion - proprietar al unei ferme de bovine; Dan Cazacu - proprietar al cinci magazine agricole; Andrei Stratu - proprietar al firmei „Mișteră dimineții” ș.a.

Întregul colectiv al Colegiului, absolvenții, precum și partenerii, agenții economici vin cu urări de „La mulți ani!”, performanță și realizări de succes, menținerea entuziasmului și profesionalismului, de a fi un etalon de obiectivitate pentru celelalte instituții în deceniile care urmează să conducă Colegiul pe culmea cunoștințelor!

LA MULȚI ANI, IP COLEGIUL
DE MEDICINĂ VETERINARĂ
ȘI ECONOMIE AGRARĂ
DIN BRĂTUȘENI!

Achiziții publice este un program de formare profesională continuă care a debutat în 2012 și este orientat spre pregătirea cadrelor pentru activitatea în cadrul întreprinderilor (centrelor) de certificare, achiziționare, păstrare, prelucrare și comercializare a produselor agroalimentare de origine vegetală și animală, ca organizator și executor al proceselor de achiziții publice și comercializare a produselor agricole și agroalimentare.

utilaj performant necesar pentru realizarea competențelor profesionale și a abilităților viitorilor specialiști, precum și la agenții economici de profil.

Lucrul educativ în Colegiu este orientat spre formarea unei personalități multilateral dezvoltate, creative, capabile să se orienteze în condițiile economiei de piață, să-și întemeieze o afacere profitabilă. O atenție deosebită se acordă eficienței orelor de dirigiență, lucrului în cămin, organizării diferitor

de inovație și fiabilitate a procesului didactic. Efortul continuu al echipei manageriale este orientat spre aprovizionarea cabinetelor și laboratoarelor cu manuale, mulaje, medicamente, utilaj veterinar modern, instrumente, mobilier didactic, inventar pentru sport și multe alte materiale didactice.

Procesul educațional este computerizat. Fiecare sală de clasă este dotată cu televizor, calculator cu conexiune la internet, iar unele din ele - și cu table interactive. Profesorii utilizează intens și eficient tehnica computerizată în procesul instructiv și educativ, ceea ce contribuie la sporirea interesului elevilor față de însușirea profundă a specialității solicitate și dezvoltarea cultural-estetică.

Fiecare program de formare profesională al **IP Colegiul de Medicină**

trarea afacerilor, Siguranța produselor agroalimentare;

- Colectivul este constituit din 111 angajați, dintre care 37 cadre didactice și 74 nondidactice. Deținători de grade didactice: 3 profesori - grad superior, 9 profesori - gradul didactic întâi, 20 profesori - gradul didactic doi și 5 cadre didactice debutante;
- În colegiu își fac studiile 441 de elevi (în anul curent de studii), după cum urmează:
  - la Medicină veterinară - 161 elevi;
  - la Merceologie - 105 elevi;
  - la Achiziții publice - 56 elevi;
  - la Planificarea și administrarea afacerilor - 77 elevi;
  - la Siguranța produselor agroalimentare - 42 elevi.
- Patrimoniul **IP Colegiul de Medicină**

„Cultura unui om se formează, în primul rând, prin lectură. De aceea, din fragedă copilărie, e bine să iubim cartea, să o citim, să o păstrăm cu grijă, ca pe un bun de preț.”

(Nicolae Iorga)

O CARTE CITITĂ .. ALTFEL

Lectura are acum rivali care îi atrag cel mai mult pe cei mici. Activitatea copiilor este marcată de amprenta marilor descoperiri științifice, care au făcut pași uriași în timp foarte scurt. Mijloacele de informare rapidă și comodă oferă copiilor meniul complet în orice domeniu al cunoașterii. Și atunci se naște întrebarea, dacă mai este cartea „o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți”, cum afirma scriitorul român Tudor Arghezi? Este, dacă motivăm copilul să citească cartea.

Lectura nu se rezumă doar la bucuria citirii unei cărți, ci și la stimularea intelectului sub diverse aspecte, și la perpetuarea folosirii corecte a limbii. Cititul unei cărți reprezintă împlinirea omului în devenire sub diverse aspecte. În timp, lectura bună îl face pe elev beneficiarul progresului în spiritualitatea pe care l-a reprezentat tiparul: lectura contează pe judecată, pe înțeles, stimulează aceste însușiri ale intelectului. Gustul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează

printr-o muncă permanentă a factorilor educaționali (familia, școala), o muncă ce se caracterizează prin răbdare, perseverență, voință.

O importanță deosebită în motivația pentru lectura textelor literare o au cărțile ilustrate, deoarece ele îl

ajută pe copil nu numai să înțeleagă, ci și să însușească conținutul ei emotiv și de idei. Cărțile pentru copii conțin ilustrații diverse după dimensiune, subiect, culoare. Analiza lor ușurează procesul percepției profunde a operei literare.

Pentru școlarul mic familiarizarea cu poveștile ilustrate este importantă, deoarece acestea oferă, pe lângă plăcerea de a urmări peripețiile unui erou, și posibilitatea de a forma dragostea și respectul față de carte, ca mijloc inedit, de intrare într-o lume fabuloasă, plină de surprize. În momentul în care copilul descoperă bogățiile de impresii ascunse în cărți, începe să solicite tot mai des intrarea în contact cu această lume activă.

Cartea îi oferă copilului posibilitatea de a transpune pe alt plan relațiile „bine-rău”, „frumos-urât”, „harnic-leneș” etc., determinându-l să înțeleagă posibilitatea existenței aceluiași echilibru în variante diferite. Tot ea (cartea), prin multiple „acțiuni” pe care le cuprinde, îmbogățește cunoștințele copilului, asigurându-i o participare directă și voluntară la diferite acțiuni bazate pe utilizarea lexicului, jocuri didactice, povestiri ale copiilor, lecturi după

imagini, convorbiri organizate planificat și activități cu întreaga clasă.

Am observat că elevii din clasele primare își doresc să citească, dar atunci când se apleacă efectiv asupra cărților întâmpină diverse obstacole și unii renunță. Există situații în care aceste piedici țin de felul în care se raportează la lectură, spațiul în care citește și cum își asumă rolul de cititor.

O altă motivație pentru lectura textelor este locul desfășurării actului de citire. Din aceste considerente, ne-am propus o oră de lectură altfel, o oră de lectură în aer liber, o oră de lectură combinată în metode și tehnici, realizată de elevii claselor I D și IV C.

orice fapt inedit, prilejuri unice de reflecție, de meditație. Să nu uităm că scopul lecturii este acela de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicatională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om.

Dacă dascălul știe să îndrume bine lectura, cartea devine partener de viață al elevilor, acel prieten devotat, ca un vehicol plăcut, gratuit care îi poartă prin toată lumea, prea mare pentru a fi străbătută altfel. Un copil care crește în lumea cărților este ase-

meni unei flori care crește în grădina feerică a Naturii-Mamă. În ciuda progresului rapid al științei, cartea rămâne nemuritoare în educarea și formarea personalității fiecărui om.

Silvia CRICOVAN,
învățătoare,
grad didactic I;

Ana PELEAVSCHI,
învățătoare,
grad didactic I,
IPLT „Al. Ioan Cuza”,
mun. Chișinău

Să creștem în siguranță în culorile toamnei

Siguranța copiilor la școală este o responsabilitate comună a părinților, școlii și comunității. Lucrând împreună și promovând bunele practici de siguranță rutieră, putem avea un mediu mai sigur pentru elevi.

În conformitate cu Reperele metodologice privind organizarea activităților de formare la elevii a comportamentului responsabil în caz de situații excepționale și/sau de risc și alte documente de politici educaționale privind securitatea vieții copiilor, în Instituția Publică Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din orașul Fălești, în fiecare an, în luna septembrie, se desfășoară activități ce țin de securitatea rutieră.

Anul acesta elevii din clasele primare au participat la o activitate mai deosebită, organizată în parteneriat cu Asociația Obștească „Ave Copiii” și Inspectoratul de Poliție Fălești. De la mic la mare - 500 de copii, 80 de părinți și 21 de cadre didactice - au lucrat în cadrul atelierelor minunate. Învățătoarele cu multă iscusință și răbdare au simulat diferite situații din cadrul traficului rutier.

Polițiștii Inspectoratului de Poliție Fălești au explicat elevilor că

siguranța rutieră este de o importanță majoră pentru toți participanții în trafic. Micuții învață cel mai bine prin exemplu, iar un lucru important este atunci când maturii le arată copiilor un comportament ce trebuie respectat în timpul traficului. Implicarea părinților în aceste acțiuni are un rol deosebit pentru îmbunătățirea siguranței rutiere în zona școlară.

Primul atelier, „Micii pietoni”, a propus copiilor aplicații practice legate de traversarea străzii pe trecerea de pietoni și la semafor, cunoașterea semnelor rutiere necesare, conduita bicicliștilor.

S-a menționat despre importanța echipamentului de protecție - căști de bicicletă, mănuși, genunchiere și cotiere. S-a discutat cu elevii despre

regulile de bază ale circulației rutiere, cum ar fi respectarea semnelor de circulație, semnalizarea la viraje, păstrarea distanței de siguranță față de vehiculele aflate în trafic și respec-

tarea regulilor de prioritate. În cadrul atelierului „Darurile toamnei” a fost organizată o expoziție din fructe și legume, ce elucidează subiectul dat. Învățătoarele, având rolul de moderatoare, au întreținut discuții ce țin de ABC-ul vitaminelor, siguranța în alimentație. Micii consumatori au elaborat reclame pentru o alimentație sănătoasă.

Atelierul „Terapia prin artă”, în calitate de gazdă, i-a învățat pe elevi să confecționeze diferite obiecte, collaje, compoziții din materiale naturale. Aici copiii s-au întâlnit cu lumea fascinantă a artei și a creativității.

Moderatoarele celui de-al patrulea atelier, „Muzică și mișcare”, au organizat competiții sportive și dansuri ritmice, cu scopul promovării unui stil de viață sănătos.

Activitatea „Să creștem în siguranță în culorile toamnei” a demarat cu succes, demonstrând că prin cooperare, informare, instruire, muncă, perseverență se obțin lucruri deosebite. Astfel, siguranța este o călătorie continuă, niciodată o destinație finală.

Lilia CULIBABA,
învățătoare,
grad didactic I,
IPLT „Mihai Eminescu”,
or. Fălești

ТЕХНОЛОГИИ – СОСТАВЛЯЮЩИЕ УСПЕХА И КАЧЕСТВЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В XXI веке - веке электронной культуры - совершенно меняется роль учителя. Он должен стать координатором информационного потока для современного ученика. Следовательно, необходимо владеть современными методиками и новыми образовательными технологиями, чтобы общаться на одном языке с учеником. Слишком активное, бурное развитие новых гаджетов наложило отпечаток на формирование и развитие личности современного ребёнка. Сегодня в традиционную схему «учитель - ученик - учебник» правильнее было бы ввести новое связующее звено - компьютер, а в школьное сознание - компьютерное обучение. Одной из основных частей информатизации образования является использование информационных технологий в образовательных дисциплинах.

Ирина КИМАКОВСКАЯ,
учитель русского языка
и литературы,
ПУ ТЛ им. Льва Толстого,
г. Глодень

лите лицо, число и время данных глаголов.

- Что, по мнению животных, мешает человеку быть здоровым?

- Что скажете о глаголе **радоваться**? (это глагол неопределенной формы - время, лицо, число не определяется).

- Как вы написали (НЕ) с глаголами? Какое правило вы помните о данной орфограмме? Нарисуйте мнемокарту к данному правилу (образование мнемоассоциации).

2 вариант. Прочитайте сказку и попробуйте объяснить, как вы её поняли.

В одной сказочной стране на берегу прекрасного моря стоял дворец. В нем жил правитель, у которого было три сына. Отец любил своих сыновей, и они отвечали ему

взаимностью. Дети росли добрыми, послушными и трудолюбивыми. Одно горчало правителя - сыновья часто и подолгу болели. Правитель пригласил во дворец самых мудрых людей страны и спросил: «Почему люди болеют? Что надо сделать, чтобы люди жили долго и счастливо?» Мудрецы долго совещались... Самый старый из них сказал: «...». Выслушал правитель мудреца и приказал построить дом здоровья для всех детей своей страны.

Задачи:

- Как вы думаете, что сказал самый старый мудрец? (Здоровье человека зависит от его образа жизни, поведения и умения помочь себе и другим в трудных ситуациях).

- Выпишите глаголы, распределяя их в две колонки: глаголы несовершенного / совершенного вида.

- В каком значении использован глагол **болеют**? Составьте с ним словосочетание в другом значении (*болеют - чувствуют недомогание - болеют за команду*).

- Что объединяет глаголы в прошедшем времени? (суффикс -л-). Выпишите один глагол настоящего времени и объясните правило написания окончания глагола (*болеют*). Какое прави-

ло вы помните о данной орфограмме? Нарисуйте мнемокарту к данному правилу (образовательные мнемоассоциации).

4. Домашнее задание «Письмо - памятка - подарок».

- В качестве домашнего задания предлагаю сделать памятку «Правила здорового образа жизни» - подарок своим родителям и друзьям: напишите ее на обычном листе, положите в красивый конвертик и пришлите его мне по почте, порадуйте нас всех своим творчеством.

Использование **тестовых технологий** помогают определить степень усвоения материала учащимися, выявить уровень знаний, умений и навыков, активизировать работу по усвоению учебного материала, создавать ситуацию успеха, готовить к успешной сдаче выпускного экзамена за курс гимназического обучения, а затем и БАКа. Тестовые задания уместны и очень удачны при организации самостоятельной работы учащихся в режиме самоконтроля, при повторении учебного материала на уроках русского языка и литературы, для проведения промежуточного контроля, для проведения зачётных и итоговых контрольных работ, а также для осуществления систематического индивидуального и группового контроля знаний, полученных на уроках (причём современные компьютерные технологии, а также платформы Educație online, Educație interactivă и др. позволяют сделать эту работу эффективной и инте-

делается? каков он? кто он такой? что он такое? (Да).

➤ *Сказуемое, выраженное одним глаголом в форме какого-либо наклонения, называется составным глагольным сказуемым. (Нет).*

➤ *В простом глагольном сказуемом лексическое и грамматическое значения выражены одним глаголом. (Да).*

Поскольку современность диктует необходимость в подготовке ученика к жизни в условиях информационного и технического прогресса, то одним из самых важных умений у нынешних школьников должно быть умение вести поиск этой информации, проводить синтез, переработку, интерпретацию с целью использования в определенных целях.

Развивать эти умения - задача **технологии проектного обучения** - метода проектов, который позволяет учащимся развивать познавательную активность, творческое мышление, умение самостоятельно конструировать свои знания, ориентироваться в информационном пространстве, раскрывать свои способности на разных этапах проекта: в поиске/создании/представлении/защите продукта.

Например, на уроках русского языка и литературы в 8 классе при изучении повести А.С. Пушкина «Капитанская дочка» предлагается проект «Словарь устаревших слов», который помогает учащимся не только изучить устаревшие слова, но и обогатить словарный запас. Знание значений многих архаизмов и историзмов помогли пониманию текста, его осмысленному чтению. Ученикам 12 класса в этом учебном году было предложено работать над проектом «Русские писатели - лауреаты Нобелевской премии» и др.

Данная технология делает учебный процесс более полным, интересным, насыщенным и ориентирует учащихся на самостоятельную работу: индивидуальную, парную, групповую, которую учащиеся выполняют в течение определённого отрезка времени. Этот метод органично сочетается с методом обучения в сотрудничестве, проблемным и исследовательским методом обучения. Технология интеграции в образовании способствует формированию целостной картины мира у детей, пониманию связей между явлениями в природе, обществе и мире в целом, развивает целенаправленность, активность, гибкость мышления и потенциал самих учащихся, побуждает к активному познанию окружающей действительности, к осмыслению и нахождению причинно-следственных связей, к развитию логики, коммуникативных способностей.

Применение современных образовательных технологий позволяет:

- наполнить уроки новым содержанием;
- развивать творческий подход к окружающему миру, любознательность учащихся;
- формировать элементы информационной культуры;
- прививать навыки рациональной работы с компьютерными программами;
- поддерживать самостоятельность в освоении компьютерных технологий.

Современный педагог должен уметь работать с новыми средствами обучения, чтобы обеспечить одно из главнейших прав ученика - право на качественное образование.

Информационные технологии все глубже проникают в жизнь человека, а информационная компетентность все более определяет уровень его образованности. Одной из наиболее удачных форм подготовки и представления учебного материала к урокам является создание мультимедийных презентаций. Это не только удобный способ представления информации с помощью компьютерных программ, но и одновременное воздействие на два важнейших органа восприятия (слух и зрение), которые позволяют достичь гораздо большего эффекта. Таким образом, облегчение процесса восприятия и запоминания информации с помощью ярких образов - это основа любой современной презентации. Она дает возможность скопировать учебный материал исходя из особенностей конкретного класса, темы, предмета, что позволяет построить урок так, чтобы добиться максимального учебного эффекта. Ведь проблемные вопросы, поставленные перед учащимися, побуждают их к действию, обучают умению самостоятельно решать проблемы, намечать план поиска решения. Кроме того, проблемная ситуация на уроке привлекает детей к анализу, креативному взгляду на вопросы.

Результаты использования данной технологии:

- совершенствуется умение учащихся обосновывать свою позицию;
- воспитывается уважение к чужой точке зрения;
- активизируется познавательная деятельность учащихся;
- увеличивается количество творческих работ;
- учитель не даёт знания в готовом виде - дети открывают их сами.

Однако, следует помнить о самом главном, на мой взгляд, факторе, позволяющем добиться высоких результатов - **о здоровьесберегающих технологиях**, обеспечивающих обучающихся возможностью сохранения здоровья. Применение этих технологий оказывает огромное влияние на улучшение состояния здоровья (физического и эмоционально-психологического) и качества жизни детей.

Для повышения умственной работоспособности учащихся, предупреждения преждевременного наступления утомления я провожу (в 5-8 классах) физкультминутки, примерно через 15-20 минут от начала урока или с появлением первой фазы умственного утомления у значительной части учащихся класса (особенно это необходимо после уроков физического воспитания). Кроме того, определяю психологический климат на уроке, провожу эмоциональную разрядку, слежу за эмоциональным состоянием учащихся правильной осанки, позы, за ее соответствием виду работы и чередованием в течение урока. Физкультминутки я провожу, учитывая специфику предмета, зачастую с музыкальным сопровождением и другими средствами,

помогающими восстановить оперативную работоспособность. Также на уроках стараюсь часто использовать тексты, смысловая направленность которых была связана со здоровьем, не только физическим, но и духовным, социальным здоровьем. Например, на уроке русского языка по теме: «Глагол. Закрепление» проводится брифинг «Каждый - кузнец своего здоровья».

Фрагменты урока

1. Выпишите из данных ниже слов (вставляя пропущенные буквы) только те слова, которые относятся к полезному рациону питания человека.

Словарный диктант «Полезное меню»

Хот-дог, м...рко..ь, пиц...а, м..й.. нез, м..л..ко, св..кла, чи..сы, бут..рброд, ап..льсин, к..нфета, ш..к..лад, к..пуста, к..лбаса, с..рдельки, к..ллета, ябл..ко, рол...ы, ...всянка.

2. Подумайте, что значит «оказать первую медицинскую помощь»? Из данных слов «соберите» аптечку для оказания первой помощи (подчеркните нужные слова, с 5 из них составьте предложение). Объясните свой выбор.

Бинт стерильный, папин галстук, лейкопластырь, жгут резиновый, вата, йод, губная помада, зелёнка, перекись водорода, стрептоцид, средство для снятия лака, средство от желудочно-кишечных заболеваний, противовоспалительные средства, жаропонижающие и болеутоляющие средства, жидкость для мытья посуды, термометр, крем для лица, пипетки, шампунь, зубная паста.

- Какую помощь мы сможем оказать при помощи бинта? Перекиси водорода? Жгута? Йода? (перевязать, прижечь, перебинтовать, приостановить, зафиксировать и др.)

- Образуйте от этих глаголов формы будущего времени (перевяжет, прижжёт, перебинтует, приостановит, зафиксирует и др.)

3. Внимательно прочитайте притчу и попробуйте объяснить, как вы её поняли.

1 вариант. По мнению прекрасной розы, люди болеют потому, что (не) умеют радоваться красоте окружающего мира и успехам друг друга, а радость - это особая мудрость и болезни ее боятся. Высокая стройная пальма ответила, что люди мало заботятся друг о друге, часто бывают жестокими и неблагодарными. Они убивают животных, наносят вред растениям. А жестокость - путь к гибели и болезням. Люди часто обманывают друг друга.

Тигр отметил, что люди (не) верят в свои силы, в себя и это (не) позволяет им чувствовать себя здоровыми. Дикий кот считает, что человек часто бывает неаккуратен, (не) соблюдает основных гигиенических правил и такое поведение вредит его здоровью.

Задачи:

- Выпишите глаголы и опреде-

IN MEMORIAM:

Ion Druță, membru titular al Academiei de Științe a Moldovei

Cu profundă tristețe, comunitatea științifică a aflat vestea trecerii în eternitate a lui Ion Druță, o personalitate ilustrată a plaiului nostru.

Ion Druță, academician al Academiei de Științe a Moldovei, membru de onoare al Academiei Române, Scriitor al Poporului, remarcabil prozator, dramaturg și eseist, s-a născut pe 3 septembrie 1928, în satul Horodiște, județul Soroca.

Soarta l-a înzestrat cu un talent artistic inegalabil, hărăzindu-i un destin celebru și un loc de excepție în Panteonul Literelor.

Ca un distins exponent al generației din care a făcut parte, a știut să-i observe aspirațiile și să-i dezvăluie valorile, să transmită mesajul esențial al timpurilor cu adevărat neunivoce, exprimându-l în memorabile scrieri, precum „Frunze de dor”, „Casa mare”, „Balade din câmpie”, „Ultima lună de toamnă”, „Povara bunătații noastre”, „Clopotnița”, „Horodiște”, „Păsările tinereții noastre”, „Întoarcerea țărânei în pământ”, „Biserica albă”, „Toiagul păstoriei”, „Frumos și sfânt” și multe altele, care fac parte din fondul de aur al literaturii contemporane.

Prin lucrările sale artistice, realizate de-a lungul anilor, Ion Druță

a demonstrat că a știut să rămână mereu fidel principiului asumat: „A scrie despre și pentru acest pământ”. De la culegerea de debut, „La noi în sat”, și până la ultimele volume publicate, a manifestat, fiind vizionar, combativ și înzestrat cu har, expresia artistică a dragostei pentru viață, pentru oameni, pentru neamul din care a făcut parte, valorificând sacral, promovând neconținut prin scrierile sale sentimentul demnității umane.

Personalitatea lui Ion Druță a marcat drumul parcurs de Republica

Moldova în iureșul transformărilor majore, fiind un adevărat înaintemergător, un spirit al luptei pentru nou în literatură și în viață, promotor al renașterii naționale.

Contribuția pe care a adus-o la dezvoltarea spiritualității, culturii și literaturii naționale este imensă.

A fost apreciat în timpul vieții cu multiple distincții, titluri și premii: Laureat al Premiului de Stat al RSS Moldovenești și al Premiului Național, cavaler al Ordinului Republicii și primul cavaler al ordinului „Bogdan Intemeietorul”, membru de onoare al Academiei Române și membru titular al Academiei de Științe a Moldovei. Opera maestrului a fost tradusă în zeci de limbi.

Ne despărțim, cu sentimentul unui regret infinit, de marele Ion Druță. Îi vom rămâne veșnic recunoscători pentru ceea ce a făcut pentru noi, și-i vom păstra cu sfințenie amintirea.

Prezidiul AȘM, membrii titulari, membrii corespondenți și membrii desemnați ai Academiei de Științe a Moldovei

Burse de studii în științe agricole, oferite de Japonia

Executivul japonez oferă Republicii Moldova burse pentru stagii de studii universitare de masterat și de doctorat în științe agricole, în cadrul Programului Agri-Net, implementat de Agenția Japoneză pentru Cooperare Internațională. Stagiile pentru masteranzi (cu durată de 2 ani) și doctoranzi (3 ani) vor începe în luna septembrie a anului 2024.

De aceste burse pot beneficia funcționarii publici, cadrele universitare, cercetătorii, angajații din sectorul privat implicați în procesele de elaborare a politicilor de dezvoltare durabilă a agriculturii sau în activitățile de implementare a acestora. Este necesar ca solicitanții să dețină abilități de comunicare scrisă și orală în limba engleză. Cei interesați se vor înscrie în baza unui dosar ce va include un set de documente și formulare, cu care vă puteți familiariza pe site-ul <https://adma.gov.md/jica-development-studies-program/>.

CALL FOR APPLICATIONS

STUDY FIELDS:

- System, Policy and Organizations on Agriculture and Rural Development Sector
- Sustainable Agriculture Production
- Food Value Chain(FVC)
- Livestock Development and Animal Hygiene
- Fisheries Development and Resources
- Nature Conservation

JICA DEVELOPMENT STUDIES PROGRAM

AGRICULTURE STUDIES NETWORKS FOR FOOD SECURITY (AGRI-NET) JFY2024

TARGET GROUP:

- Young or mid-career government officials
- Prospective academics
- Personnel from private institutions

who are expected to contribute to policy formulation or its implementation for tackling sustainable developmental issues in agri-food sector

DEADLINE FOR APPLICATION: OCTOBER 30TH, 2023 10:00 AM

MORE INFORMATION HERE: WWW.ADMA.GOV.MD

„Prietenul la nevoie se cunoaște”

Este un proverb bine cunoscut. Dar o spunem atât de des încât am încetat să ne gândim la semnificația și valoarea acestor cuvinte. Însă în spatele lor se află înțelepciunea multor generații. Interacționăm cu o mulțime de oameni în fiecare zi. Mulți dintre ei nu sunt nici măcar apropiați de noi în ceea ce privește caracterul, hobby-urile, gusturile și interesele, dar nu toate aceste cunoștințe pot fi numiți prieteni. Un prieten este mai mult decât atât. Un prieten adevărat, pe lângă faptul că se va afla mai mult timp împreună cu tine, te va susține cu vorbe și fapte și va fi capabil să renunțe la unele dintre interesele sale personale de dragul tău.

Cred că prietenia, în general, îi face pe oameni mai buni. Devenim mai puțin egoști, învățăm să păstrăm secretele altora, ne îngrijorăm cu adevărat de eșecurile și nenorocirile unui prieten și, cel mai important, învățăm să ne bucurăm de victoriile și succesele unei persoane dragi. Căci uneori, cea mai mare nenorocire a unei persoane este trădarea, răutatea, interesul personal și emoțiile altora față de ea. Și dacă există cineva în viața ta care este capabil să uite de sine, chiar să își încalce propriile Principii, pentru a fugi în ajutorul tău la orice oră din zi sau din noapte, atunci ești foarte norocos.

Văzând exemplul prieteniei lor, cred că este imposibil să devii un prieten adevărat într-o clipă. Prietenia se dezvoltă și se întărește odată cu noi, deoarece în fiecare zi realizăm anumite acțiuni, facem alegeri în favoarea intereselor personale sau reciproc, ne dezvoltăm caracterul și învățăm anumite valori ale vieții. Una dintre acestea este ideea că „atunci când vin necazurile, ele vor fi împărțite cu prietenii; când vine bucuria, ea va fi înmulțită cu prietenii”.

Un asemenea exemplu de prietenie există în familia noastră. Când mama mea era în clasa a șasea, s-a îmbolnăvit grav. Pe atunci nu existau telefoane mobile, computere sau internet, iar prietena ei a fost aproape două luni cu ea, după lecții explicându-i temele, spunându-i ce se întâmpla la școală și sprijinind-o foarte mult. Această loialitate și sinceritate în relația lor a fost menținută până în prezent. Pot spune că mama și mătușa Ana, sunt prietene adevărate, pentru că de atunci au existat multe cazuri în care s-au sprijinit și s-au ajutat reciproc. Acum noi cu toții suntem prieteni de familie.

Nicoli GURANDA,
elevă în clasa a IX-a „B”
IP Liceul Teoretic „Orizont”,
filiala Ciocana

Seminar metodologic privind asigurarea suportului psihologic pentru învățământul liceal

La 27 septembrie 2023, la Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic din cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, a avut loc seminarul metodologic: „Asigurarea suportului psihologic pentru învățământul liceal: domeniile afectiv, psihocomportamental, cognitiv”. Seminarul a fost organizat în cadrul proiectului „Bazele teoretice și metodologice ale asigurării activității psihologice în sistemul de învățământ general, din perspectiva abordărilor societale contemporane” (conducător de proiect Angela CUCER, doctor în psihologie, conferențiar cercetător), în parteneriat cu Departamentul Psihologie, Facultatea de Psihologie, Științe ale Educației, Sociologie și Asistență Socială din cadrul USM.

Cu cuvânt de salut la eveniment au participat **invitați speciali:** Diana ANTOCI, dr.hab., conf.univ, prorector pentru cercetare, UPS „Ion Creangă”; Eduard COROBCEANU, dr. prof. univ., directorul Institutului de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic; Virginia RUSNAC, dr., conf.univ., directorul Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică; Petru JELESCU, dr.

hab. în psihologie, prof. univ., UPSC; Maria Virlan, dr., conf.univ.

De asemenea, la eveniment au participat: membrii echipei de proiect (Angela CUCER, dr., conf. cercet., Iulia RACU, dr. hab., conf. univ., Victoria MAXIMCIUC, dr., conf. univ., Adriana CEBANU, dr., conf. univ., Mariana BATOG, cercet. științific, Tatiana LUNGU, cercet. științific, Lilia GOLOVEI, cercet. științific, Emilia FURDUI, cercet. științific; partenerii proiectului din cadrul Universității de Stat din Moldova, Departamentul Psihologie, Facultatea de Psihologie, Științe ale Educației, Sociologie și Asistență Socială - dna Raisa CERLAT, dr., conf.univ., Galina RAVIȚCHI, dr., lector universitar; colegii din cadrul

Centrului de Formare Continuă și Leadership - Elena PUZUR, dr., lector universitar, Violeta VRABII, dr., lector universitar; colegii din cadrul proiectului „Reconfigurarea procesului de învățare din învățământul general în contextul provocărilor societale” - Ludmila FRANȚUZAN, dr., conf. cercet., Cristina SRAISTARU, dr.

Au participat online circa 120 psihologi din instituțiile școlare din Republica Moldova.

În cadrul seminarului au fost puse în discuție următoarele subiecte: formarea culturii psihologice la elevii

- obiectiv de bază al serviciului psihologic școlar; modalități de dezvoltare a gândirii în mediul educațional; modalități de dezvoltare a percepției în mediul educațional; managementul asigurării asistenței psihologice la treapta liceală; evaluarea și intervenția psihologică pentru valorificarea potențialului comunicării la elevii din treapta liceală; aplicarea instrumentelor și resurselor digitale, în cadrul activității serviciului psihologic la ciclul liceal; intervenția psihologului școlar în gestionarea situațiilor de criză și susținerea elevilor din grupul de risc; asigurarea activității psihologice a afectivității adolescenților - metode de evaluare și intervenție; explorarea resurselor personale la elevii de la treapta liceală; asistența psihologică cu privire la limbajul elevilor: limite și oportunități; asigurarea activității psihologice în sistemul de învățământ general cu privire la dezvoltarea sferei relaționale a elevilor; metode de prevenție și psihoprofilaxie a comportamentului antisocial la elevii; dezvoltarea personală și profesională a psihologilor din sistemul educațional.

Membrii echipei proiectului „Bazele teoretice și metodologice ale asigurării activității psihologice în sistemul de învățământ general din perspectiva provocărilor societale” își exprimă mulțumirea și recunoștința față de administrația Institutului de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al UPSC „I.Creangă”, față de invitații speciali, colegi, precum și față de toți psihologii din școala generală, pentru susținere și participare la acest eveniment.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE ▶ Oxana Parașciuc

REDACTOR PRINCIPAL ▶ Nicolae Jantic

REPORTERI ▶ Iulian Bogatu,
Silvia Țurcan

CORECTOR ▶ Elvira Țăganaș-Pântea
MACHETATOR ▶ Iurie Babii

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et 4

E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com

Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Comanda nr. 10079.

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzază și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>